ΕΝΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΠΟΥ ΣΥΖΗΤΕΙΤΑΙ

Κινδυνεύει ἡ Εὐρώπη ἀπὸ τὴν ἄκρα δεξιά;

Οἱ μεγάλες χῶρες ἀσφαλῶς ὄχι

ΤΙ ΓΙΝΕΤΑΙ ΟΜΩΣ ΜΕ ΤΙΣ ΜΙΚΡΕΣ;

ΠΑΡΙΣΙ. ('Ιδ. Ὑπηρ.). Κινδυνεύει πράγματι ἡ Ευρώπη ἀπὸ τὴν δεξιά, ποὺ ἀναπτύσσει δραστηριότητα πρωτοφανῆ στὰ μεταπολεμικὰ χρόνια; Καὶ ἂν κινδυνεύει, τί πρέπει νὰ γίνῃ γιὰ νὰ ἀντιμετωπισθῇ αὐτὸς ὁ κίνδυνος; Με τὸ δραματικὸ αὐτὸ ἐρώτημα ἔκλεισε τὸ ἔτος 1976, μετὰ τὴν ἀνακατατάξεις ποὺ ἔγιναν στὴν εὐρωπαϊκὴ ἤπειρο. Οἱ ἀναστατώσεις αὐτὲς δὲν εἶναι ὁ μόνος ἐφιαλτης ἢ ὅλες ἀρνητικές. Μὲ ἐξαίρεσῃ τὴν ἀνοδο τῶν χῶρες παρουσιάζεται ἔξαρση τῆς δυνάμεως τῆς ἀριστερᾶς, ἀκόμα καὶ στὶς κάλπες, ἀκόμα συνέβη στὰ Σκανδιναβικὰ καὶ στὴ Δυτικὴ Γερμανία, τὴν Ἰσπανία κλπ. Σὲ ἄλλες, ἀντίθετα ἡ ἀριστερὰ εἶναι ἐκείνη ποὺ κερδίζει ἔδαφος. Ἡ ἀπάντησῃ ὁπωμένως εἶναι πολὺ δύσκολη.

Πολλοὶ παρατηρηταὶ ἐπιμένουν ὅτι πολὺς θόρυβος γίνεται γιὰ τὸ τίποτα. Ἄλλοι ἀντίθετα ἰσχυρίζονται ὅτι ὁ κίνδυνος παλιννορθώσεως τῆς Εὐρώπης σὲ μιὰ φασιστικὴ περιπέτεια δὲν εἶναι φανταστικός. Οἱ πρῶτοι ἐπιμένουν στὴ συζήτησιν τὴν ἀντίθεσῃ αὐτῆς τῆς παλινδρόμησῃς μὲ τὴν παρατήρησῃ ὅτι ἡ κοινοβουλευτικὴ δεξιά, ποὺ ἔχει πράγματι πολὺ ἰσχυρὴ στὴν Εὐρώπη, δὲν ἔχει δ κατοχυρωμένες διαθέσεις καὶ ὅτι ἀποτελεῖ ἀντίθετα, ἐγγύησῃ γιὰ τὴν ἐμπέδωσῃ τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ. Οἱ παρατηρηταὶ αὐτοὶ ἀντιπροσώπευσαν τὴν κατηγορία τῆς ἀριστερᾶς ὅτι ἡ δεξιὰ γενικὰ ἀναπτύσσει τὸν ὁλοκληρωτισμὸ καὶ ἀποτελεῖ κίνδυνο γιὰ τὴν Εὐρώπη.

Κίνδυνο γιὰ τὴν Εὐρώπη, ἰσχυρίζεται σχολιαστὴς τῆς Ἀριστερᾶς ἀποτελοῦν τὰ κόμματα αὐτὰ καὶ τὰ ἄτομα ποὺ ἀποβλέπουν στὴν καταστροφὴ τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ. Ὑπὸ τὴν ἔννοια, τὸ νεοφασιστικὸ κόμμα τῆς Ἰταλίας καὶ τὸ νεοναζιστικὸ τῆς Δυτικῆς Γερμανίας ἀποτελοῦν κίνδυνο, ἀλλὰ μηδαμινόν, λόγῳ τῆς πολὺ περιορισμένης λαϊκῆς τους δυνάμεως. Ἀντίθετα, ἀποτελοῦν μεγάλο κίνδυνο γιὰ τὴν κοινοβουλευτικὴ δημοκρατία τὰ κόμματα ἐκεῖνα ποὺ ἐπαγγέλλονται τὸν σοσιαλισμὸ μέσα ἀπὸ ἕνα δημοκρατικὸ κράτος ποὺ δὲν ἀπαρνεῖται παρὰ νὰ εἶναι δικτατορία τοῦ ἔθνους εἶναι τὰ καθεστῶτα τῶν σοσιαλιστικῶν χωρῶν. Ἡ συζήτηση λοιπὸν γιὰ τοὺς κινδύνους ποὺ διατρέχει ἡ δημοκρατικὴ Εὐρώπη εἶναι περίπλοκη καὶ ἐν πολλοῖς δημαγωγικὴ καὶ κακόπιστη. Οἱ κίνδυνοι γιὰ τὸν κοινοβουλευτισμὸ τῆς γηραιᾶς ἠπείρου ἔχουν δύο προελεύσεις. Μία ἀπὸ τὴν ἄκρα δεξιὰ καὶ μία ἀπὸ ἀκριβῶς ἀντίθετη, ἀπὸ τὴν ἄκρα ἀριστερά. Ποιὸς τώρα ἀπὸ τοὺς δύο κινδύνους εἶναι ἐπικινδυνότερος, αὐτὸ εἶναι θέμα πολιτικῆς τοποθετήσεως τοῦ ἀναγνώστου.

Τὴν τοποθέτηση αὐτὴ τὴν συμμερίζονται ὅλοι οἱ Εὐρωπαῖοι κοινοβουλευτικοὶ καὶ προσθέτουν ὅτι ὁ κίνδυνος ἀπὸ τὴν ἄκρα τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς ἐκφράζεται μικρότερος ἀκριβῶς ἀπὸ τὸν διαφοροποιήσεων ποὺ ὑπάρχουν στὰ εὐρωπαϊκὰ κομμουνιστικὰ κόμματα τὰ τελευταῖα χρόνια, τῆς ἀναγνωρίσεως δηλαδὴ τῆς ἀντιπροσωπευτικῆς δημοκρατίας ὡς τῆς μόνης προϋποθέσεως γιὰ τὴν μετάβαση στὸν σοσιαλισμό. Ἔτσι, ἡ ἄκρα δεξιὰ ἐμφανίζεται σὰν ὁ μέγας καὶ μοναδικὸς κίνδυνος γιὰ τὴν δημοκρατία — καὶ λέγοντας δημοκρατία οἱ Εὐρωπαῖοι, στὴ βάση, ἐννοοῦν τὴν ἀντιπροσωπευτικὴ ἀνεξάρτητα ἂν ἀστικὰ ἢ ἀριστερὰ κόμματα, ἀναλαμβάνουν τὴν κυβέρνηση.

Ἡ τοποθέτηση τοῦ προβλήματος ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῆς ἀριστερᾶς εἶναι διαφορετική. Ὅλα τὰ φύλλα, τὰ προσκείμενα πρὸς τὴν ἀριστερά, κρούουν τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου» καὶ χαρακτηριστικὸ εἶναι τὸ ρεπορτὰζ ἀπὸ τὴν Ρώμη ποὺ ἀκολουθεῖ

ΓΕΝΙΚΗ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΤΗΣ ΔΕΞΙΑΣ

Ὑπάρχει ἀναβίωση τῆς δεξιᾶς στὴν Εὐρώπη, γράφει ὁ ἀριστερὸς ἰταλικὸς τύπος. Δραστηριοποιεῖται καὶ προσπαθεῖ νὰ ἀναχαιτίση τὸ ρεῦμα τῆς ἀριστερᾶς, τὸ ὁποῖο ἁπλώνεται σὲ πολλὲς χῶρες. Ἡ νεκρανασταμένη αὐτὴ δεξιὰ ἔχει ἕναν ἐφιάλτη μπροστά της: τὸν σοσιαλισμὸ καὶ συγκεκριμένα τὸν Εὐρω - σοσιαλισμό, ποὺ ἔχει κατακτήσει σημαντικὸ τμῆμα τῶν λαϊκῶν μαζῶν, καὶ κυρίως στὶς Μεσογειακὲς χῶρες. Θέλει νὰ ἀναχαιτίση τὸ ρεῦμα καὶ ποντάρει σὲ δύο κυρίως ὅπλα: τὴν οἰκονομικὴ κρίση καὶ τὴν τρομοκρατία.

Στὶς χῶρες στὶς ὁποῖες ἡ οἰκονομικὴ κρίση δημιουργεῖ προβλήματα γιὰ τὶς σοσιαλδημοκρατικὲς κυβερνήσεις καὶ περιορίζει τὴν δραστηριότητά τους, ἐνῶ αὐξάνει τὴν δυσαρέσκεια τῆς κοινῆς γνώμης, τὸ πρᾶγμα πάει καλά: Στάση ἀναμονῆς ἔκανε ὁ τόνος ἀνέλθουν ἀστικὰ κόμματα στὴν ἐξουσία, ὅπως ἔγινε στὴν Σουηδία. Στὶς χῶρες ὅμως, στὶς ὁποῖες τὸ κίνημα τῆς ἀριστερᾶς εἶναι ἰσχυρὸ καὶ προοδεύει, ἐκεῖ ἐφαρμόζεται ἡ τρομοκρατία. Ἡ Ἰταλία ἀποτελεῖ ἕνα παράδειγμα. Οἱ ἴδιες τρομοκρατικὲς μέθοδοι ἐφαρμόζονται στὴν Ἱσπανία ἀπὸ τοὺς φρανκικοὺς καὶ στὴν Πορτογαλία ἀπὸ τὰ λείψανα τῆς δικτατορίας.

Αὐτὸ τὸ νέο πορτραῖτο τῆς Εὐρώπης, μὲ τὴν ἀναβίωση τῆς δεξιᾶς, κάνει τὸν Ἰταλὸ δημοσιογράφο κ. Ἀρνόλντο Ἀγκοστίνι, ἀρθρογράφο τῆς «Παέζε Σέρα», νὰ παρατηρήσει:

«Ἀσφαλῶς δὲν εἶναι εὔκολες γιὰ τὴν Εὐρώπη αὐτὲς οἱ μέρες. Ἡ αὔξηση τῆς τιμῆς τοῦ πετρελαίου εἶναι φυσικὸ νὰ προκαλέσῃ νέες δυσκολίες στὴν οἰκονομία τῶν εὐρωπαϊκῶν χωρῶν καὶ νὰ δημιουργήσῃ προϋποθέσεις γιὰ ἐκμετάλλευση τῆς καταστάσεως, μὲ σκοπὸ τὴν πολιτικὴ καὶ κοινωνικὴ ἀποσταθεροποίηση καὶ τὴν ἀπειλὴ ἐναντίον τῶν θεσμῶν.

»Εἴμαστε μάρτυρες, προσθέτει, μιᾶς στρατηγικῆς τῆς ἐντάσεως καὶ τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως, ποὺ δὲν ἀπασχολεῖ ἀσφαλῶς μόνο τὴν Ἰταλία. Οἱ βόμβες στὴν Πορτογαλία, οἱ ἀπαγωγές, ἐπιθέσεις καὶ δολοφονίες στὴν Ἱσπανία, οἱ ἐπιθέσεις στὴ Δυτικὴ Γερμανία, οἱ ἀποκαλύψεις γιὰ τὰ σκάνδαλα στὴ Γαλλία, ποὺ εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς διασπάσεως τῆς πλειοψηφίας, ἀλλὰ αὐτὰ δημιουργοῦν μερικὰ ἐρωτηματικὰ γιὰ τὶς ἐξελίξεις στὴν Εὐρώπη.

»Ἀσφαλῶς, ἡ διεθνὴς τῆς ἄκρας δεξιᾶς δὲν ἐκαίρε ἀκόμη ἕνα σκηνοθέτη, ἕνα μαέστρο, γιὰ νὰ διευθύνῃ καὶ νὰ συντονίσῃ ὅλα αὐτὰ τὰ φαινόμενα ἐπὶ πανευρωπαϊκοῦ ἐπιπέδου. Ὑπάρχει ὅμως δραστηριοποίηση παραγόντων τῆς δεξιᾶς καὶ τοῦ φασισμοῦ ποὺ τείνει νὰ καταδείξῃ ὅτι στὸ Λισαβῶνα, στὴν Μαδρίτη, στὴν Βόννη καὶ στὸ Παρίσι, οἱ κυβερνήσεις δὲν θὰ μπορέσουν νὰ ἀντιμετωπίσουν μὲ τὸ σημερινὸ κοινοβουλευτικὸ σύστημα, τὸ ὁποῖο δὲν κατορθώνει νὰ προγραμματίσῃ τὸ αὔριο, οὔτε καὶ νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὶς ἔκτακτες συνθῆκες ποὺ δημιουργήθηκαν στὴν γηραιὰ ἤπειρο.

»Ὁ Στράους στὴν Γερμανία, ὁ Ντὲ Καρόλις στὴν Ἰταλία, ὁ Ζιράκ στὴν Γαλλία, οἱ φρανκιστὲς στὴν Ἱσπανία ἀποτελοῦν τὴν σπονδυλικὴ στήλη ἑνὸς ἀντιδραστικοῦ ἄξονα, ποὺ μπορεῖ νὰ μὴ εἶναι ἀκόμα ὁμογενής, ἀλλὰ ἔγινε ἐπιθετικὸς ἢ ἀκολουθεῖ δρόμο ποὺ τὸν ὁδηγεῖ στὴν βία καὶ στὴν ἐπίθεση.

»Μέσα σ' αὐτὸ τὸ πλαίσιο, λοιπόν, οἱ ἀποσταθεροποιητικὲς ἀπόπειρες, ἡ δημιουργία κλίματος ἀνασφαλείας, ὁ τρόμος ἀποβλέπουν σὲ ἕνα καθωρισμένο σκοπό: Νὰ κλονίσουν τὴν δημοκρατία στὴν Εὐρώπη, νὰ δείξουν στὴν κοινὴ γνώμη ὅτι δὲν εἶναι σὲ θέση οἱ πολιτικές, δημοκρατικὲς δυνάμεις, νὰ ἀντιπαρεξέλθουν, καὶ ὅτι πρέπει νὰ ὑπάρξῃ μία ἄλλη λύση, μιὰ διαφορετικὴ διέξοδος. Οἱ ἐπιθέσεις καὶ ἡ ἀποσταθεροποίηση, ὅμως, ὁδηγοῦν σὲ στασιμότητα. Καὶ ἡ στασιμότητα αὐτὴ ἐξυπηρετεῖ μόνον τὸν Στράους καὶ τοὺς ἀντιδραστικοὺς φίλους του στὴν Εὐρώπη».

ΑΝΑΒΙΩΣΗ ΤΟΥ ΝΑΖΙΣΜΟΥ;

Αὐτὴ ἀκριβῶς ἡ κατάσταση κάμει τὸν Γάλλο συγγραφέα καὶ δημοσιογράφο κ. Πιὲρ Παράφ, νὰ διατυπώσῃ στὴν ἐφημερίδα «Μόντ» τὴν ἄποψη ὅτι ὁ νοσταλγισμὸς ὑπάρχει ἀκόμη καὶ τώρα στὴν Γερμανία καὶ ὅτι πολλὰ ἐγκλήματα μᾶς τὸν θυμίζουν.

«Τὸ κῦμα βίας ποὺ γέννησε ὁ ναζισμὸς στὴν Εὐρώπη, τονίζει, ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπάρχῃ καὶ ἐνῶ ἡ γενεά μας ἀγωνίσθηκε ἐναντίον τοῦ μεγαλυτέρου κινδύνου καὶ συνέτριψε τὶς γερμανικὲς ὁρδές, ὕστερα ἀπὸ 31 χρόνια ὁ ναζισμός, ὅπως διαπιστώνεται, ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπάρχῃ στὴν Γερμανία καὶ οἱ πράκτορές του δραστηριοποιοῦνται γιὰ νὰ μᾶς τὸν θυμίσουν. Δὲν εἶναι μόνο οἱ χιτλερικοὶ ποὺ δὲν ἀποδέχθηκαν τὴν ἧττα τους, ἀλλὰ καὶ μερικὲς ὁμάδες διεφθαρμένων καὶ παρανοϊκῶν, ποὺ ἔχουν ἀρχίσει νὰ νοσταλγοῦν τοὺς ἡγέτες τοῦ ναζισμοῦ. Βλέπουμε λοιπόν, νὰ γίνωνται διαδηλώσεις ὑπὲρ τοῦ ναζισμοῦ στὸ Βύρτσμπουργκ τῆς Γερμανίας, νὰ ἐνθαρρύνωνται οἱ ἐκδηλώσεις φυλετισμοῦ ἐναντίον τῶν Ἑβραίων καὶ τῶν Ἀφρικανῶν. Βλέπουμε ἀκόμα τοὺς δολοφόνους τῆς Ἄννα Φρὰνκ νὰ ξεσπαθώνουν. Μερικοὶ νοσταλγοῦν ἴσως τὰ στρατόπεδα συγκεντρώσεως καὶ τὰ μαζικὰ βασανιστήρια.

»Τὸ πιὸ τραγικό, συμπεραίνει ὁ κ. Πιὲρ Παράφ, ποὺ εἶναι καὶ πρόεδρος τοῦ κινήματος ἐναντίον τῆς φυλετικῆς διακρίσεως, εἶναι ὅτι ἡ οἰκονομικὴ κρίση ἐπιδεινώνει τὴν κατάσταση καὶ κάνει τὸν κίνδυνο μεγαλύτερο. Τὸ φάντασμα τοῦ ναζισμοῦ ὑπάρχει. Ἐκεῖνο ποὺ χρειάζεται νὰ κάνωμε ἐμεῖς εἶναι νὰ δείξωμε ἐνότητα καὶ ἐπαγρύπνηση. Νὰ ἐνισχύσουμε τὸν κοινοβουλευτισμό».

Ἡ κυρία Μάργκαρετ Θάτσερ, ἀρχηγὸς τοῦ συντηρητικοῦ κόμματος στὴν Ἀγγλία, δὲν εἶναι ἔξω ἀπὸ τὴν ὀρχήστρα αὐτή. Ἔκανε δηλώσεις ἐμπρηστικὲς μίλησε γιὰ ψυχρὸ πόλεμο καὶ γιὰ ἀπειλὴ στὴν Εὐρώπη καὶ ἐπωφελήθηκε ἀπὸ τὴν οἰκονομικὴ κρίση ποὺ περνᾶ ἡ χώρα της, γιὰ νὰ καλέσῃ τὴν κυβέρνησῃ νὰ προκηρύξῃ ἐκλογές. Ὁ τύπος ἀναφέρεται στὸ ἐνδεχόμενο μιᾶς ἀντεπιθέσεως τῶν συντηρητικῶν, ποὺ θὰ ὁδηγήσῃ στὴν παραίτηση τῆς κυβερνήσεως καὶ στὶς κάλπες. Μερικὲς ἐφημερίδες διερωτῶνται μήπως ἡ κυρία Μάργκαρετ Θάτσερ θὰ εἶναι ἡ πρώτη γυναίκα πρωθυπουργὸς στὴν Εὐρώπη, ἀλλὰ τὸ θέμα δὲν ἔχει διόλου κοσμικὸ χαρακτήρα, οὔτε καὶ συνδέεται μὲ τὰ δικαιώματα τῆς γυναίκας. Ἡ κυρία Θάτσερ, ἂν ἀνέλθῃ στὴν ἐξουσία, θὰ ὑπηρετήσῃ τὰ συμφέροντα τῆς νεκρανασταμένης δεξιᾶς στὴν Εὐρώπη ποὺ κινητοποιεῖται γιὰ νὰ πάρῃ τὴν ἀρχή.

Η πιθανότητα ἀνόδου τῆς ἀριστερᾶς στὴν Γαλλία εἶναι τώρα μεγαλύτερη ἀπὸ τὸ 1936, ὁπότε πέτυχε τὸ λαϊκὸ μέτωπο, ἀλλὰ σιαλυσηκε γρηγορα. Τὸ γεγονὸς αὐτό, ὅπως φαίνεται ἀναγνωρίζουν, δὲν θὰ εἶχε συνέπειες μόνο στὴν Γαλλία. Θὰ ἀποτελοῦσε ἀποφασιστικὴ ἐνίσχυση τῆς ἀριστερᾶς σὲ ὅλη τὴν Εὐρώπη. Ἐναντίον αὐτοῦ τοῦ ἐνδεχομένου, ὁ Γάλλος πρώην πρωθυπουργὸς κ. Σιράκ κινητοποίησε τοὺς ντεγκωλικοὺς καὶ ἀνέλαβε δραστήρια ἐκστρατεία σὲ μιὰ προσπάθεια νὰ ἀποσπάσῃ τὸν «δαυλὸ» ἀπὸ τὸν πρόεδρο Ζισκὰρ Ντ' Ἐσταὶν καὶ νὰ καταδείξῃ ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ ἀναμφισβήτητος ἀρχηγὸς τῆς δεξιᾶς καὶ ὅτι ἂν δὲν ἐξασφαλίσῃ τὴν νίκη στὶς προσεχεῖς ἐκλογές, ἡ Γαλλία θὰ προχωρήσῃ στὸν σοσιαλισμό.

Ὅλα αὐτὰ ὁδηγοῦν σ' ἕνα συμπέρασμα: ἡ πολυπρόσωπη δεξιὰ ἀναδιώνει στὴν Εὐρώπη καὶ ἐντείνει τὴν δράσῃ της μὲ ὅλα τὰ μέσα: ἀπὸ τὴν πολιτικὴ συγκέντρωσῃ, ἕως τὴν τρομοκρατία, τὴν ἀπειλὴ καὶ τὸν τρόμο. Ἐκμεταλλεύεται τὶς σημερινὲς δυσκολίες τῆς Εὐρώπης καὶ πιστεύει ὅτι ὁ νέος πρόεδρος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν θὰ δείξῃ κατανόησῃ στὴν περίπτωσή της.

Αὐτὲς εἶναι οἱ ἀπόψεις τῶν κύκλων τῆς ἀριστερᾶς καὶ τοῦ προοδευτικοῦ κέντρου στὴν Ἰταλία.

ΚΑΘΗΣΥΧΑΖΟΥΝ ΤΟΥΣ ΛΑΟΥΣ

Στὴ Βρεταννία, τὰ περὶ κινδύνων γιὰ τὴν Εὐρώπη ἀπὸ τὴν δεξιά, καὶ μάλιστα τὴν ἀγγλική χαρακτηρίζονται σὰν φαιδρότης — ἢ κάτι χειρότερο — σὰν παραπλανητικὸς ἐλιγμός. Ἀκόμη καὶ ἡ ἀριστερὰ τοῦ ἐργατικοῦ κόμματος συμμερίζεται αὐτὴ τὴν ἄποψη. Οἱ ἐργατικοὶ βρίσκονται στὴν ἀντίπερα ὄχθη ἀπὸ τὸ συντηρητικὸ κόμμα, ἀλλὰ σὲ κομμὶ περίπτωσῃ δὲν ἀποβίδουν στὸ κόμμα τοῦ Τσρότσιλ δικτατορικὲς προθέσεις. Ἐκπρόσωπος τοῦ ἐργατικοῦ κόμματος δήλωσε σχετικά:

«Κίνδυνοι γιὰ τὴν Εὐρώπη συνιστοῦν μόνο τὰ ἀντικοινοβουλευτικὰ κόμματα καὶ οἱ συγγενεῖς τάσεις. Στὴν Βρεταννία, τέτοια κόμματα δὲν ὑπάρχουν καὶ ἂν συνεκροτεῖτο ἕνα, δὲν θὰ συνεκέντρωνε πάνω ἀπὸ τὸ 3% τῶν ψήφων. Τὸ συντηρητικὸ κόμμα διαφέρει ἀπὸ τὸ ἐργατικὸ σὲ πολλοὺς τομεῖς πολιτικῆς τοποθετήσεως, ἀλλὰ εἶναι βασικὰ δημοκρατικὸ κόμμα, δηλαδὴ κοινοβουλευτικό. Μόνο τὰ μὴ κοινοβουλευτικὰ κόμματα εἶναι ἀντιδημοκρατικὰ καὶ συνιστοῦν κίνδυνο γιὰ τὴν Εὐρώπη».

Γιὰ νὰ μὴν θεωρηθῇ σὰν παραχώρησῃ αὐτὴ ἡ δήλωσῃ, ἀναφέρεται ὅτι καὶ ἐκπρόσωπος τοῦ γερμανικοῦ σοσιαλδημοκρατικοῦ κόμματος κάνει ἀνάλογη δήλωσῃ γιὰ τὸ χριστιανοδημοκρατικὸ κόμμα τῆς ἀντιπολιτεύσεως.

«Τὸ κόμμα τοῦ Ἀντενάουερ εἶναι κόμμα δημοκρατικὸ — μὲ ἐξαίρεσῃ τὴν σκωληκειδῆ του ἀπόψῃ, δηλαδὴ τὴν ὁμάδα τοῦ Στράους — ποὺ πιστεύουμε ὅτι θὰ ἐξαφανισθῇ σὲ πρώτῃ κάθοδό του ὡς αὐτοτελοῦς κόμματος στὶς κάλπες. Γιὰ μᾶς, κίνδυνος ἀπὸ δεξιὰ δὲν ὑπάρχει».

Ἰδια παρατήρησῃ γίνεται, ἀπὸ τὸν σοσιαλδημοκράτη πρώην πρωθυπουργὸ τῆς Σουηδίας Ὄλαφ Πάλμε. Κανεὶς κίνδυνος καὶ ἀπὸ πουθενά. Ἐπὶ 44 χρόνια σοσιαλδημοκρατικῆς διακυβερνήσεως ὅλα τὰ κόμματα ἔγιναν ἀπολύτως πιστὰ στὴ δημοκρατία καὶ τὸν κοινοβουλευτισμό.

Κατὰ τὸν κ. Πάλμε, δὲν ὑπάρχει κίνδυνος ἀπὸ δεξιὰ γιὰ τὴν Εὐρώπη ὡς σύνολον. Ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀπόλυτα κατηγορηματικός, κινδυνεύουν, ἴσως, μόνον μερικὲς χῶρες. Καὶ αὐτὸ, βέβαια, ἐνδιαφέρει ὅλους τοὺς Εὐρωπαϊκοὺς λαούς. Ἐκεῖ βρίσκεται τὸ ζήτημα.

Ἀνατολικὰ
ΤΑΠΕΤΣΑΡΙΕΣ ΤΟΙΧΟΥ
Θέλετε νὰ ντύσετε τοὺς τοίχους τοῦ σπιτιοῦ σας, τοῦ γραφείου σας, τοῦ καταστήματός σας μὲ τὶς καλύτερες Εὐρωπαϊκὲς ταπετσαρίες τοίχου, καὶ στὴν τιμὴ τῶν 70 δρχ. τὸ μέτρο; Τότε, γιὰ ἄμεση ἐξυπηρέτηση καὶ ὡραῖα καταμέτρηση τηλεφωνήσατε:
ΠΑΤΡΑ: τηλ. 270.462
(Μαιζῶνος καὶ Γούναρη)
Χ. Ἀσημακόπουλος & Σία

ΛΙΑΝ ΠΡΟΣΕΧΩΣ
ΘΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΣΗ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙ ΜΑΣ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΥΓΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΜΟΡΦΙΑΣ
«VENIS»
ΚΟΡΙΝΘΟΥ 244-ΠΛ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΗΛ. 272-354
Περιλαμβάνει τμήματα
* Αἰσθητικῆς * Γυμναστικῆς
* Κομμωτικῆς * Κατάστημα καλλυντικῶν * Μπουτίκ
* Κατάστημα δώρων κλπ.
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
ἀπὸ αἰσθητικούς, ἰατροὺς καὶ σωματικῆς ἀγωγῆς

ΚΑΤΣΑΙΤΗΣ
ΚΟΣΤΟΥΜΙΑ ΕΤΟΙΜΑ, ΗΜΙΕΤΟΙΜΑ ΚΑΙ ΕΠΙ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑ ΚΑΙ Ο,ΤΙ ΑΦΟΡΑ ΕΝΑΝ ΑΝΔΡΑ
ΣΕ ΚΑΤΑΠΛΗΚΤΙΚΕΣ ΤΙΜΕΣ
ΜΑΙΖΩΝΟΣ ΚΑΙ ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΗΣ ΓΩΝΙΑ, ΕΝΑΝΤΙ ΔΗΜΑΡΧΙΑΣ, ΠΑΤΡΑΙ

ΦΟΡΟΤΕΧΝΙΚΟΝ -ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΝ
ΓΡΑΦΕΙΟΝ "ΒΕΡΓΗ"
ΚΟΡΙΝΘΟΥ 255 • ΤΗΛ. 270-293
• Ὀργάνωσις καὶ παρακολούθησις λογιστηρίων (ἑταιρειῶν ἐπιχειρήσεων) μὲ τὴν νέαν μεταρρύθμισιν τοῦ Κ.Φ.Σ. δ' ἀπάσας τὰς κατηγορίας φορολογικῶν βιβλίων.
• Διαλύσεις ἢ συγχωνεύσεις ἑταιρειῶν.
• Σύμβουλοι οἰκονομικῶν μονάδων.
• Τακτοποίησις φορολογικῶν ὑποθέσεων.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Ἐμεῖς καὶ τὰ παιδιά μας

Τί πρέπει νὰ ξέρουν οἱ γονεῖς

Μελέτη τοῦ κ. Α.Θ. ΧΟΝΔΡΑΛΗ

(Τελευταῖο)

Στενὴ καὶ ἐποικοδομητικὴ, πρὸ παντὸς σὲ ἐπικίνδυνες συνθῆκες, πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἀνάμεσα στοὺς γονεῖς καὶ τοὺς δασκάλους σ' ὅλους τοὺς τομεῖς καὶ αὐτὸ ἰσχύει γιὰ ὅλες τὶς βαθμίδες τῆς ἐκπαιδεύσεως, τὸ νηπιαγωγεῖο, τὸ δημοτικὸ καὶ τὰ σχολεῖα τῆς Μέσης. Ἐδῶ πρέπει νὰ ἐπισημανθῇ μιὰ πολὺ ἐσφαλμένη ἐνέργεια πολλῶν γονέων. Ὡρισμένοι γονεῖς ἀπὸ ἀγνοια φυσικὰ, κάνουν πολλὲς φορὲς μιὰ ἄστοχη κριτικὴ καὶ παίρνουν ἐνίοτε ἐχθρικὴ στάσῃ ἀπέναντι στὸ σχολεῖο καὶ στοὺς δασκάλους καὶ — τὸ χειρότερο — αὐτὸ τὸ κάνουν μπροστὰ στὰ παιδιά. Εἶναι γνωστὸ ὅτι τὰ παιδιὰ —ἀναφέρομε κυρίως στὰ μικρότερα παιδια — φέρνουν στὸ σπίτι ἀπὸ τὸ σχολεῖο πολλὲς ἀνακρίβειες, εἴτε γιὰ νὰ δικαιολογήσουν τὸν ἑαυτό τους γιὰ κάποιο σφάλμα τους, εἴτε καὶ ἀπὸ παρανόησῃ. Σ' αὐτὲς τὶς περιπτώσεις οἱ γονεῖς αὐτοὶ πολλὲς φορὲς ἀδασάνιστα, παίρνουν τὸ μέρος τοῦ παιδιοῦ καὶ ἀρχίζουν τὰ κατηγορῶ ἐναντίον τοῦ δασκάλου καὶ συνήθως αὐτὸ γίνεται μπροστὰ στὰ παιδιά. Ἔτσι καταστρέφονται οἱ σχέσεις ἀνάμεσα στοὺς δυὸ αὐτοὺς βασικοὺς παράγοντες, κλονίζεται ἡ ἐμπιστοσύνη τοῦ παιδιοῦ πρὸς αὐτοὺς καὶ οἱ συνέπειες εἶναι πλέον αὐτονόητες, σὲ βάρος πάντα τοῦ παιδιοῦ.

Πρέπει νὰ ὑπάρχει ἕνα πρόγραμμα ἀπασχολήσεως τοῦ παιδιοῦ, ποὺ νὰ καλύπτει τὶς δραστηριότητές του ὁλόκληρο τὸ 24ωρο, μὲ ἐλαφρὲς δέβαια ἀποκλίσεις. Θὰ παραθέσουμε ἕνα τέτοιο πρόγραμμα ποὺ ἀναφέρεται γιὰ παιδιὰ Ε' ἢ ΣΤ' τάξεως τοῦ δημοτικοῦ.

10 ὧρες γιὰ ὕπνο, 1½ γιὰ φαγητὸ, ½ γιὰ καθαριότητα. Σύνολο 12 ὧρες. Μένουν ἀκόμη ἄλλες 12 ὧρες, οἱ ὁποῖες πρέπει νὰ κατανέμονται ὡς ἑξῆς: 5 ὧρες γιὰ σχολεῖο, 2 γιὰ κατοίκον μελέτη, 2 ὧρες γιὰ πήγαινε ἔλα στὸ σχολεῖο μαζὶ μὲ τὴν ἑτοιμασία τῶν σχολικῶν του εἰδῶν, 1 γιὰ ξένη γλώσσα, αὐτὸ ἀποτελεῖ ὄχι πολυτέλεια, ἀλλὰ ἀνάγκη. Σύνολο 10 ὧρες. Μένουν καὶ 2 περίπου ὧρες ἀκόμη στὴ διάθεση τοῦ παιδιου, τὶς ὁποῖες θὰ μπορεῖ νὰ τὶς διαθέτει αὐτό, ὅπως θέλει, ὅπως πιὸ πάνω ἀναφέραμε. Τὰ παιδιὰ ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ μᾶς τοὺς ἐνηλίκους, ἀλλὰ ἐνηλίκους στοὺς ὁποίους νὰ ἔχουν ἐμπιστοσύνη. Παραδεχόμαστε ὅτι οἱ οἰκογενειακὲς σχέσεις στὴν παιδικὴ ἡλικία, δημιουργοῦν τὰ θεμέλια τῆς προσωπικότητας καὶ τοῦ χασακτῆρα τοῦ παιδιοῦ. Τοῦτο, διότι κατὰ τὰ πρῶτα ἰδιαίτερα ἔτη τὸ παιδὶ παρουσιάζει μεγάλη πλαστικότητα. Ἐπηρεάζεται δὲ τὴ μετέπειτα ζωή του σὲ ἱκανὸ βαθμό. Πρέπει νὰ συνηθίσουμε νὰ βλέπουμε τὰ παιδιὰ σὰν ἀνθρώπινα ὄντα, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι οὔτε καλὰ οὔτε κακά, ἀλλὰ εἶναι ἁπλῶς παιδιά. Καὶ τὰ παιδι